

Директор школи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Р.П.Заброцький

наказ від 14.09.2023 № 24-2

код 14039922

Інструкція з охорони праці № 64 При роботі на фрезерному верстаті по дереву

1. Загальні вимоги охорони праці при роботі на фрезерному верстаті по дереву

1.1. Усі положення даної інструкції з охорони праці при роботі на фрезерному верстаті по дереву поширюються на вчителів технології навчального закладу, що проводять заняття з використанням фрезерного верстата в навчальній майстерні.

1.2. До самостійної роботи на фрезерних верстатах мають допуск особи, які:

- досягли віку 18 років, мають обов'язковий періодичний медичний огляд при відсутності будь-яких медичних протипоказань для самостійної роботи на фрезерних верстатах;
- мають вищу або середню спеціальну освіту, пройшли спеціальне навчання або мають відповідний досвід роботи на фрезерних верстатах;
- пройшли вступний інструктаж з електробезпеки з присвоєнням III групи допуску;
- ознайомлені з даною інструкцією, інструкціями з охорони праці та пожежної безпеки в навчальній майстерні.

1.3. Вчитель технології, що виконує роботи на фрезерному верстаті, зобов'язаний суворо дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку, дійсню інструкцію з охорони праці та техніки безпеки при роботі на фрезерному верстаті по дереву, а також режиму роботи навчального закладу.

1.4. Шкідливими і небезпечними факторами при роботі на фрезерному верстаті по дереву є:

- фізичні фактори, такі як: висока напруга в електричній мережі; рухомі й обертові частини верстата; задирки на заготовках, стружка, яка відлітає при обробці крихких матеріалів; підвищений рівень шуму; вібрація; система вентиляції;
- хімічні фактори, такі як: підвищене забруднення пилом повітря в робочому приміщенні;
- психофізіологічні фактори, такі як підвищена напруга уваги.

1.5. Під час виконання робіт на фрезерному верстаті необхідно використовувати такий спецодяг та засоби індивідуального захисту: халат бавовняний, головний убір (берет), захисні окуляри. На підлозі біля фрезерного верстата повинна знаходитися дерев'яна решітка з діелектричним килимком.

1.6. Вчитель технології, що виконує роботи на фрезерному верстаті, зобов'язаний суворо дотримуватися правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів пожежогашіння.

1.7. Виконуючи роботи на фрезерному верстаті по дереву, вчитель зобов'язаний знати місце знаходження медичної аптечки, призначеної для надання першої долікарської допомоги постраждалим.

1.8. Під час проведення роботи працівник зобов'язаний суворо дотримуватися правил носіння спецодягу та користування засобами індивідуального і колективного захисту, а також дотримуватися правил особистої гігієни та утримувати в належній чистоті своє робоче місце.

1.9. Фрезерний верстат по дереву повинен бути обладнаний захисним огородженням.

1.10. Корпус фрезерного верстата повинен обов'язково мати заземлення.

1.11. Робоче місце і робоча зона повинні бути достатньо освітлені. Світло має падати таким чином, щоб не сліпити очі.

1.12. Для виконання заміни фрез, очищення фрезерного верстата, прибирання робочого місця слід використовувати допоміжні інструменти (ключ, гачок, щіточка, шкребок тощо).

1.13. Про всі виявлені несправності фрезерного верстата вчитель технології зобов'язаний повідомляти заступнику директора з АГР, а у разі його відсутності на робочому місці – черговому адміністратору або директору навчального закладу, а також вносити відповідний запис до журналу заявок.

1.14. У випадку травмування необхідно надати першу долікарську допомогу потерпілому, повідомити про пригоду медичного працівника, директора школи (при відсутності - чергового адміністратора).

1.15. За будь-яке невиконання або порушення положень цієї інструкції з охорони праці та техніки безпеки при роботі на фрезерному верстаті по дереву вчитель технології, який виконує роботи або навчання на фрезерному верстаті, несе персональну відповідальність згідно з чинним законодавством.

2. Вимоги охорони праці перед початком роботи на фрезерному верстаті

2.1. Необхідно надіти на себе спецодяг, ретельно заправити волосся під головний убір та перевірити засоби індивідуального захисту (захисні окуляри, діелектричний килимок на підлозі).

2.2. Необхідно оглянути своє робоче місце, видалити всі зайві предмети, які заважають роботі, переконатися у справності роботи системи вентиляції.

2.3. Слід провести зовнішній огляд фрезерного верстата по дереву і переконатися:

- у вільному доступі до пускового пристрою;
- у справності верстата і заземлюючих пристроїв, пускових та блокувальних пристроїв за допомогою їх короткочасного вмикання;
- у гостроті заточки фрез, а також у відсутності на них тріщин та зазубрин;
- у міцності закріплення фрез;

- у тому, що шпindelь верстата досить добре збалансований і «не б'є»;
- у справності гальмівних пристроїв;
- у надійності закріплення напрямної лінійки, в наявності справних засобів, які забезпечують притиск оброблюваної деталі до столу і лінійки (пружини, гребінки);
- у справності автоматично діючого огородження фрези та пристосувань для обробки деталей (шаблонів, кареток);
- у достатній освітленості робочого місця.

2.4. Необхідно за допомогою короткочасного включення перевірити справність роботи фрезерного верстата.

2.5. У разі виявлення будь-яких несправностей фрезерного верстата або системи вентиляції працівник, що виконує роботи на фрезерному верстаті, зобов'язаний негайно проінформувати про це спеціаліста з охорони праці навчального закладу, заступника директора з АГР, а у разі їх відсутності на робочому місці – директора школи або чергового адміністратора даного навчального закладу. Необхідно також внести відповідний запис до журналу реєстрації заявок.

2.6. Перед включенням фрезерного верстата в електричну мережу, при необхідності, слід встати на діелектричний килимок (якщо покриття підлоги виготовлено з електропровідного матеріалу).

2.7. Суворо заборонено включати фрезерний верстат в електричну мережу мокрими і вологими руками.

2.8. Не допускається приступати до виконання робіт у разі виявлення будь-яких невідповідностей робочого місця встановленим вимогам даної інструкції, а також при неможливості виконати зазначені у даній інструкції підготовчі до роботи дії.

3. Вимоги охорони праці під час проведення роботи на фрезерному верстаті

3.1. Під час проведення роботи на фрезерному верстаті необхідно суворо дотримуватися даної інструкції з охорони праці.

3.2. Наявність напруги в електричній мережі слід перевіряти тільки за допомогою покажчика напруги.

3.3. Необхідно стежити за справною роботою фрезерного верстата, системи вентиляції, цілісністю ізоляції та заземлення.

3.4. Вчитель, який виконує роботи і навчання на фрезерному верстаті по дереву, зобов'язаний:

- виконувати роботи на фрезерному верстаті тільки при включеній витяжній вентиляції, у захисних окулярах;

- переконатися в тому, що різальний інструмент обертається назустріч руху матеріалу;

- обробку деталей проводити тільки по шару деревини;

- плавно підводити фрезу до оброблюваної деталі, не допускати збільшення перерізу стружки;

- при виявленні невеликих тріщин, сучків і прогнилих ділянок, знижувати швидкість подачі;

- обробку деталей перетином 40x40 мм довжиною 400 мм і менше проводити тільки в спеціальних пристосуваннях – шаблонах, цулагах;

- надійно закріплювати деталі в шаблонах;

- під час обробки деталей ріжучим інструментом з радіусом більше 200 мм, а також якщо на шпинделі встановлено більше двох різців, то верхній кінець шпинделя повинен бути надійно закріпленій на кронштейні;

- криволінійне фрезерування деталей проводити тільки в спеціальних пристосуваннях - цулагах, шаблонах із затискачами;

- ненаскрізне фрезерування або фрезерування з середини проводити тільки при наявності обмежувальних упорів у напрямної лінійки, які відповідають довжині відфрезерованої ділянки.

- під час обробки заготовок з деревини не допускати наявності в них цвяхів та інших металевих предметів;

- не видаляти стружку при працюючому фрезерному верстаті;

- всі робочі матеріали і деталі акуратно складати в установленому місці таким чином, щоб вони не перешкоджали подальшій роботі;

- не намагатися зупинити і гальмувати за допомогою рук вимкнений вал, який все ще продовжує обертатися.

3.5. Під час проведення роботи на фрезерному верстаті заборонено:

- перемикати електричні роз'єми при увімкненому електроживленні;

- торкатися до проводів та інших струмоведучих частин, які знаходяться під напругою;

- виконувати роботи на фрезерному верстаті у разі виявлення його несправності, іскріння, порушення ізоляції та заземлення;

- закривати фрезерний верстат паперами та сторонніми предметами;

- виконувати роботи в рукавицях, для захисту рук використовувати спеціальні надолонники;

- виконувати обробку мерзлої деревини, яка має випадючі сучки, тріщини, великі прогнилі ділянки та прогини;

- закріплювати напрямну лінійку струбцинами;

- під час роботи без напрямної лінійки по упорному пальцю, використовувати санчата і шаблони, які спираються на кільце нижче фрези;
- виконувати гальмування шпинделя за допомогою натискання деталлю, гальмування проводити тільки за допомогою гальмівного пристрою;
- схилити голову близько до фрези або рухомої деталі;
- передавати й приймати будь-які предмети через обертові або рухомі частини фрезерного верстата;
- спиратися ліктем та спиратися на фрезерний верстат, розташовувати на ньому інструменти, заготовки та інші предмети;
- виконувати охолодження фрези або оброблюваної деталі за допомогою ганчірки або протиральних кінців;
- залишати фрезерний верстат без нагляду; відкривати та знімати захисні огороження;
- самостійно відкривати та ремонтувати фрезерний верстат;
- здувати стружку з поверхні фрезерного верстата або видаляти її руками;
- виконувати прибирання над і під працюючим фрезерним верстатом або в безпосередній близькості від його рухомих частин;
- проводити вологе прибирання рубильників та інших вимикачів електричного струму;
- збирати в один ящик ганчір'я, відходи деревини, паперу і промасленого дрантя (для кожного виду відходів повинен бути передбачений окремий ящик).

3.6. Використання іонізаторів повітря можливе тільки під час перерв у роботі та за умови відсутності людей у приміщенні навчальної майстерні.

3.7. Під час відкривання віконних рам необхідно стежити за відсутністю протягів, які можуть спричинити собою розбиття шибок.

4. Вимоги охорони праці після завершення роботи на фрезерному верстаті

4.1. Після завершення роботи на фрезерному верстаті по дереву вчитель зобов'язаний:

- відвести фрезу від заготовки та вимкнути електроживлення в тій послідовності, яка встановлена інструкцією з експлуатації фрезерного верстата по дереву з урахуванням характеру виконуваних робіт;
- привести в належний порядок своє робоче місце, очистити від стружок і сміття фрезерний верстат по дереву, обладнання, що знаходиться біля станка та проходи за допомогою спеціальної щітки;
- скласти у спеціальну шафу інструмент і пристосування, які використовувалися під час роботи на фрезерному верстаті;
- прибрати у спеціально відведене для цього місце засоби індивідуальної захисту;
- почистити спецодяг і взуття, прибрати в призначену для спецодягу шафу.
- ретельно вимити руки з милом.

4.2. Перекрити крани з водою, щільно закрити всі вікна, вимкнути освітлення.

4.3. При виявленні будь-яких несправностей обладнання, порушення цілісності віконного скла, необхідно своєчасно інформувати про це заступника директора з АГР, за його відсутності на робочому місці - чергового адміністратора школи та зробити відповідний запис у журналі заявок.

5. Вимоги охорони праці в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення аварійних ситуацій слід негайно зупинити фрезерний верстат за допомогою натискання кнопки «стоп».

5.2. У разі перегріву двигуна слід зупинити його і дати час на охолодження.

5.3. Охолоджувати двигун за допомогою води або мокрої дрантя суворо заборонено.

5.4. При появі стуку, вібрації, зміни характерного шуму, перегріві ножа або фрези, підшипників, появі запаху горілого або диму, поломки ножа або фрези, а також при несправності заземлення корпусу верстата, слід негайно припинити виконання роботи, відвести ніж або фрезу від заготовки і зупинити фрезерний верстат. Необхідно терміново повідомити про це спеціалістові з охорони праці та заступнику директора з АГР, а у разі їх відсутності на робочому місці - чергового адміністратора та директора цього навчального закладу. Продовжувати роботу дозволяється тільки після усунення всіх несправностей.

5.5. Учитель технології, який виконує роботи або навчання учнів на фрезерному верстаті по дереву, зобов'язаний вміти негайно надавати першу невідкладну долікарську допомогу собі та постраждалим. Така допомога надається негайно, безпосередньо на місці події та в певній послідовності: спочатку слід усунути джерело отримання травми (вимкнути двигун, зупинити механізм тощо), далі слід приступити до безпосереднього надання першої невідкладної допомоги, починаючи з самого істотного з того, що загрожує життю і здоров'ю людини. При сильній кровотечі накласти джгут, вкласти записку із зазначенням часу накладення джгута, а потім перев'язати рану; при наявності закритого перелому – накласти шину; при відкритих переломах спочатку слід перев'язати рану, накласти шину; при опіках – накласти суху асептичну пов'язку, потім викликати швидку допомогу.

5.6. При підозрі на ушкодження хребта, покласти потерпілого на тверду поверхню та, якомога швидше, транспортувати до найближчого медичного закладу для надання допомоги.

5.7. У разі виникнення загоряння обладнання, слід негайно відключити фрезерний верстат по дереву від електроживлення, повідомити до пожежної охорони, директорові навчального закладу (за його

відсутності – іншій посадовій особі), після чого приступити до гасіння пожежі наявними засобами, це може бути вогнегасник, пісок.

6. Прикінцеві положення інструкції

6.1. Перевірка та зміна цієї інструкції з охорони праці при роботі на фрезерному верстаті здійснюються не рідше одного разу на 5 років.

6.2. Дійсна інструкція з охорони праці на фрезерному верстаті повинна бути достроково переглянута в наступних випадках:

- при перегляді міжгалузевих та галузевих правил і типових інструкцій з охорони праці;
- при зміні умов праці працівника на конкретному робочому місці;
- при впровадженні в роботу і використанні нових технологій;
- за результатами аналізу матеріалів розслідування аварій, нещасних випадків і професійних захворювань;
- на вимогу представників органів з інспекції праці.

6.3. Якщо протягом 5 років з дня затвердження цієї інструкції умови праці не змінилися, тоді дія інструкції з охорони праці на фрезерному верстаті продовжується на наступні 5 років.

6.4. Відповідальність за своєчасне внесення необхідних змін і доповнень, а також перегляд цієї інструкції з охорони праці на фрезерному верстаті покладається на особу, відповідальну за охорону праці в загальноосвітньому навчальному закладі.

З інструкцією ознайомлений(а) _____
Інструкцію розробив інженер з охорони праці _____ Марущак С.А